

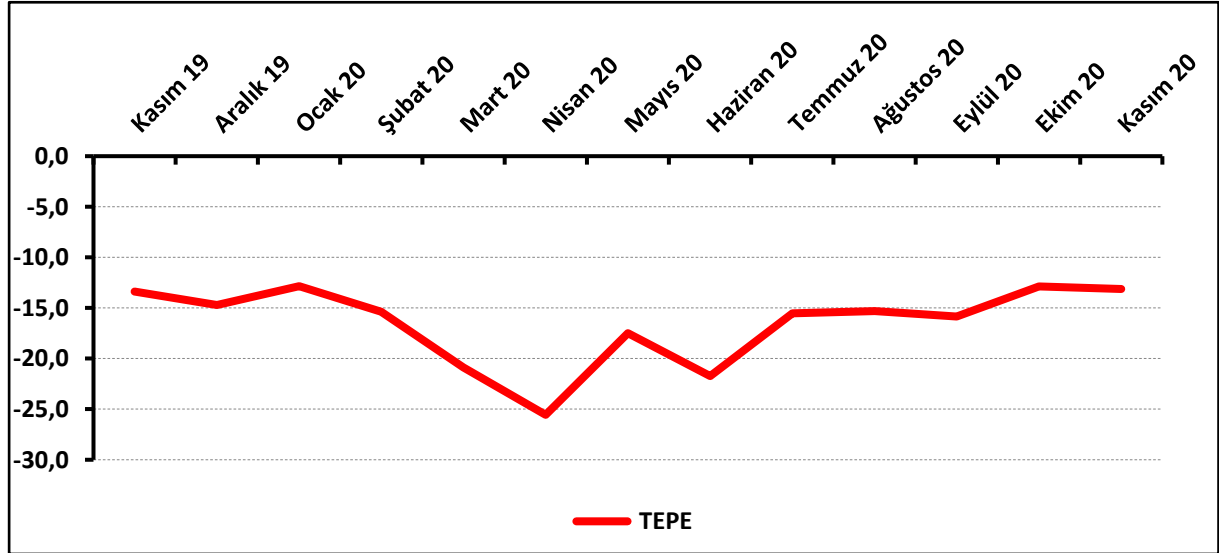
STOKLARDAKİ ARTIŞ PERAKENDE GÜVENİNDEKİ İYİLEŞMEYİ SINIRLANDIRDI

TEPE, Kasım 2020’de bir önceki aya göre 0,2 puan azalış, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 0,3 puan artışla -13,1 puan değerini aldı. Perakende güveninin geçen yıla kıyasla artışının sınırlı seviyede kalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşmeye rağmen mevcut stok düzeyinin yüksekliği etkili oldu. “Motorlu taşıtlar” sektörü, Kasım ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla göre sınırlı değişim gösterdi

Kasım ayında -13,1 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 0,3 puan artarken, geçen aya göre 0,2 puan azaldı. TEPE değerinin yıllık değişiminin sınırlı artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme ve mevcut stok düzeyinin normalin üzerinde olması etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Kasım 2019 – Kasım 2020)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-15,4	-7,8	-11,5	-13,4	-17,9	-14,4	-9,3	-12,7	-17,1	-18,9	-21,2	-7,8
2019	-20,8	-21,5	-12,9	-15,2	-16,2	-12,6	-19,1	-20,8	-15,4	-16,5	-13,4	-14,7

¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

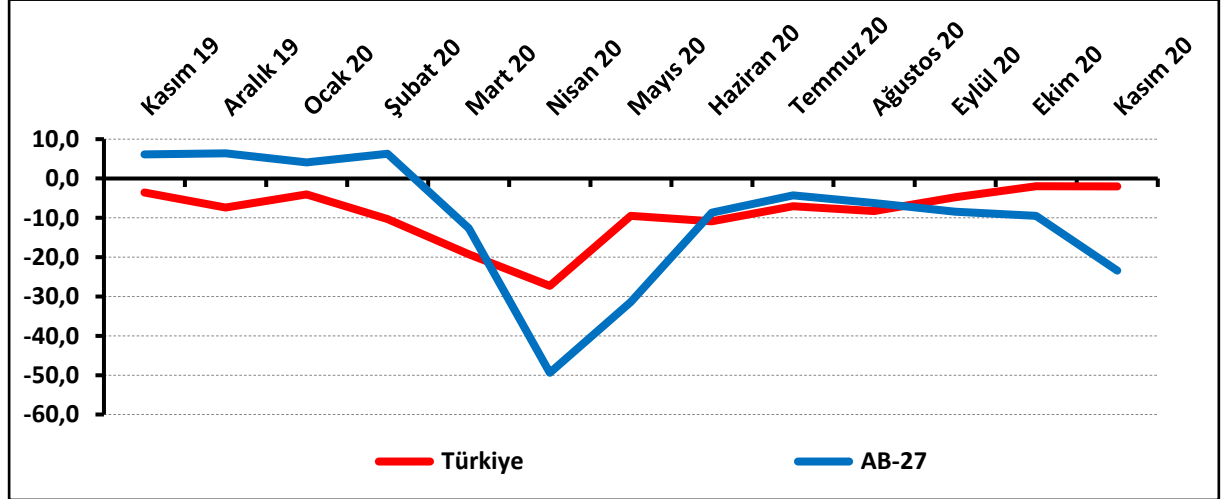
2020 -12,8 -15,4 -20,9 -25,6 -17,5 -21,7 -15,5 -15,3 -15,8 -12,9 -13,1

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Kasım 2020'de -2,0 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre aynı kalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre 1,6 puan arttı.

Kasım 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 31,3'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 35'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 33,7 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Kasım 2019 – Kasım 2020)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

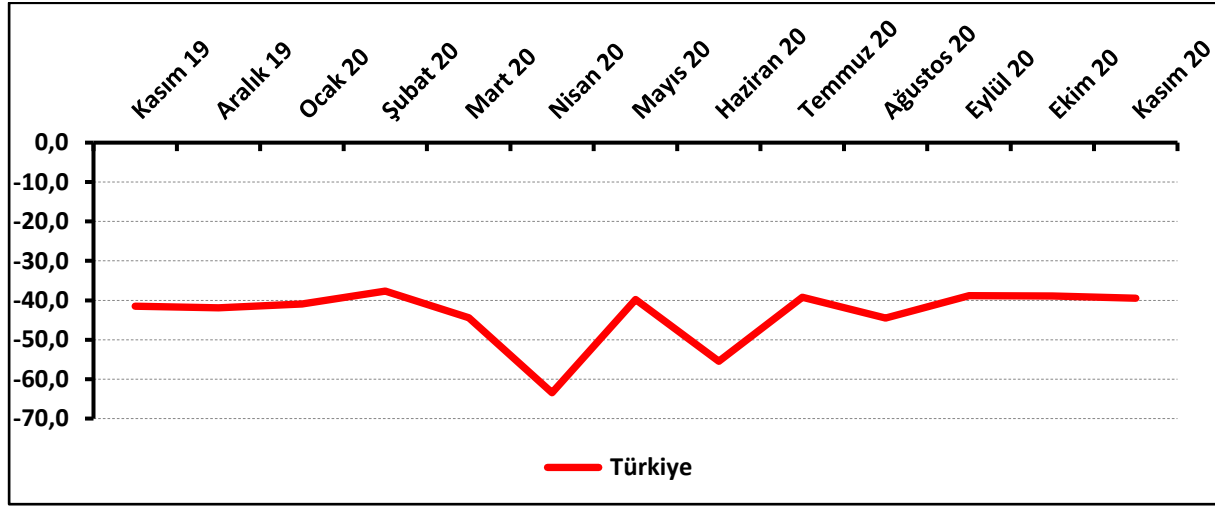
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-11,6	4,6	-2,4	-5,3	-17,2	-2,3	-0,7	-10,1	-17,4	-22,3	-22,8	12,4
2019	-20,1	-25,4	-5,5	-4,1	-6,1	-13,5	-22,5	-22,9	-9,3	-9,0	-3,6	-7,4
2020	-4,0	-10,3	-19,2	-27,3	-9,5	-10,9	-7,0	-8,3	-4,8	-2,0	-2,0	

İşlerin durumu geçen yıla kıyasla arttı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Kasım 2020'de -39,5 puan değerini alarak, Ekim 2020'ye göre 0,6 puan azalırken, Kasım 2019'a göre ise 2,0 puan arttı.

Kasım 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 19'u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 58,5 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 22,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Kasım 2019 – Kasım 2020)

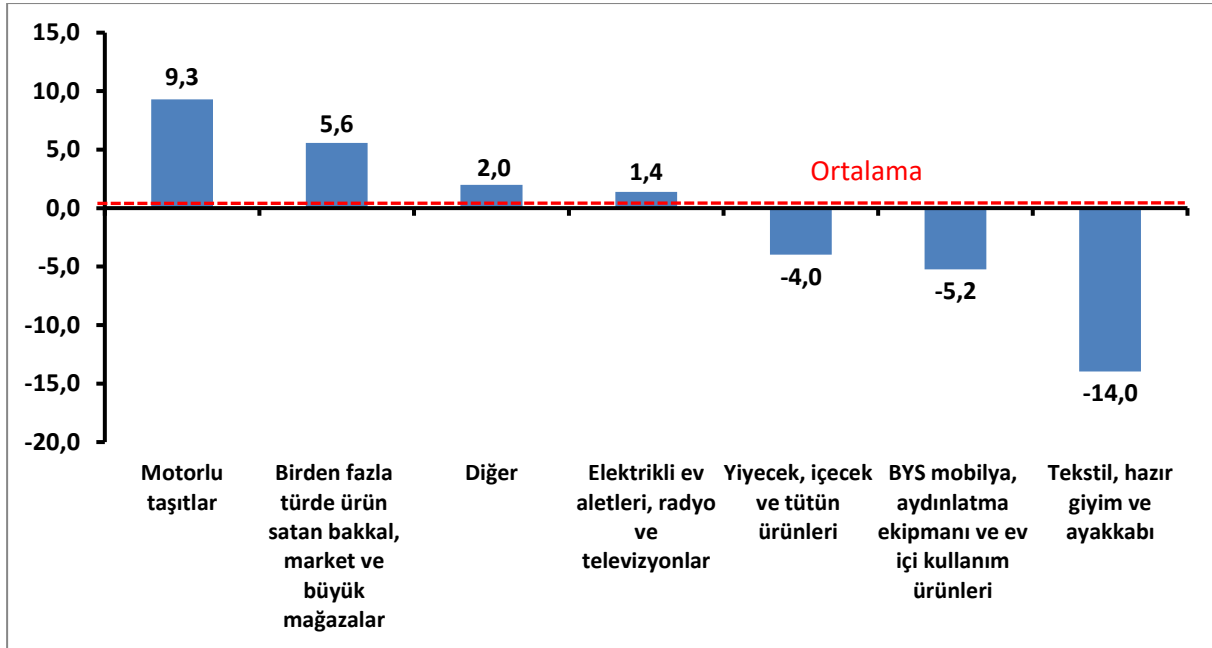
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9	-39,5	

Perakende güveni en çok “motorlu taşıtlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Kasım 2020’de geçen yılın aynı dönemine göre “motorlu taşıtlar”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde artış; “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde azalış görüldü. “Motorlu taşıtlar”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörleri ortalama değişimin üzerinde değer alırken; “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalama değişimin altında değer aldı. Perakende güveni en fazla “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe azaldı.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Kasım 2020’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin satış ve istihdam beklentileri sınırlı arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Kasım 2020’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, istihdam ve satış fiyatı beklentileri” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Kasım 2019’a göre, hem de Ekim 2020’ye göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi” göstergesi Kasım 2019’a göre artış gösterirken, Ekim 2020’ye göre değişmedi. “İşlerin geçen yıla göre durumu” göstergesi ise Kasım 2019’a göre artarken, Ekim 2020’ye göre azaldı. Satış ve istihdama ilişkin görece olumlu gelişmelerin yanı sıra, “Mevcut stok düzeyi” göstergesi aylık ve yıllık olarak geriledi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 11/2019	Endeks 10/2020	Endeks 11/2020	Bir önceki aya göre değişim 11/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 11/2020
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-51,6	-49,6	-48,2	1,4	3,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	15,1	13,0	10,8	-2,2	-4,3
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-10,3	-9,9	-4,1	5,8	6,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-3,6	-2,0	-2,0	0,0	1,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	4,5	1,5	4,8	3,3	0,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	37,4	34,8	40,9	6,1	3,5
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-41,5	-38,9	-39,5	-0,6	2,0
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	4,2	6,2	10,6	4,4	6,4

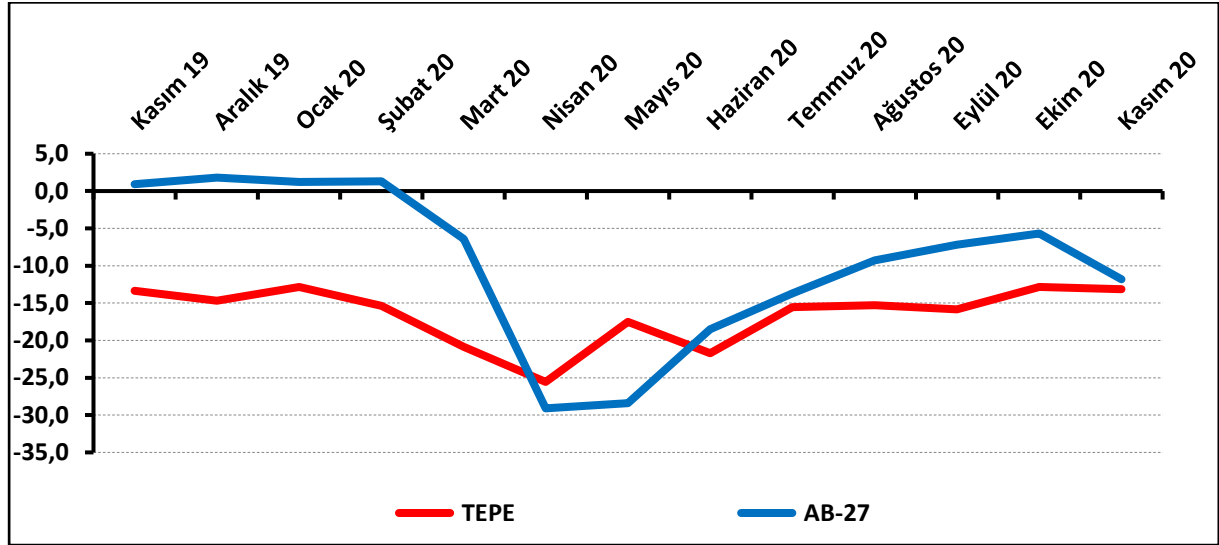
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Kasım 2020’de -11,8 puan değerini aldı. AB-27’de perakende güveni bir önceki aya göre 6,1 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 12,7 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2019 – Kasım 2020)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	5,7	5,1	2,7	1,1	2,4	2,6	1,9	3,2	4,3	1,0	1,3	1,7
2019	-0,4	0,2	1,7	0,3	0,6	1,2	0,6	1,6	1,2	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,4	-29,1	-28,4	-18,5	-13,7	-9,3	-7,2	-5,7	-11,8	

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında, Kasım ayında geçen yıla göre artış gösteren ülkeler Danimarka, İngiltere ve Türkiye oldu. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise, sırasıyla, Hırvatistan, Karadağ ve Yunanistan oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Malta'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Kasım 2019'a göre azalış AB-27'de 12,7; Euro Bölgesi'nde 12,5 oldu. Ekim 2020'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Kasım 2019 ve Ekim 2020'ye göre)

Ülkeler*	Kasım 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)***	Ekim 2020'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Danimarka	4,4	-3,1
İngiltere	3,7	8,3
Türkiye	0,3	-0,2
Arnavutluk	-0,1	0,1
Estonya	-2,3	3,8
Almanya	-5,0	-5,7
Çek Cumhuriyeti	-5,7	-6,0
Hollanda	-7,3	-1,8
Fransa	-8,3	-6,2
Romanya	-8,8	-3,9
Belçika	-9,7	-12,6
İsveç	-11,2	-7,9
Letonya	-11,6	-8,3
Finlandiya	-12,4	4,2
Euro Bölgesi-19	-12,5	-5,8
AB-27	-12,7	-6,1
Litvanya	-15,0	-7,9
Portekiz	-15,0	-4,3
Slovenya	-16,0	-7,7
İtalya	-16,3	-4,2
İrlanda	-16,6	-0,7
Avusturya	-19,0	-16,8
Sırbistan	-20,6	-6,4
Makedonya Cumhuriyeti	-20,8	-1,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-22,5	-0,9
Bulgaristan	-22,6	-7,6
Polonya	-23,3	-13,5
Macaristan	-25,8	-7,9
İspanya	-26,7	-8,9
Slovakya	-27,5	0,0
Malta	-28,6	22,8
Yunanistan	-39,3	1,0
Karadağ	-39,8	3,2
Hırvatistan	-45,8	-3,4

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Ocak 2019'dan itibaren İrlanda; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir.

** Birleşik Krallık, 31 Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrıldı.

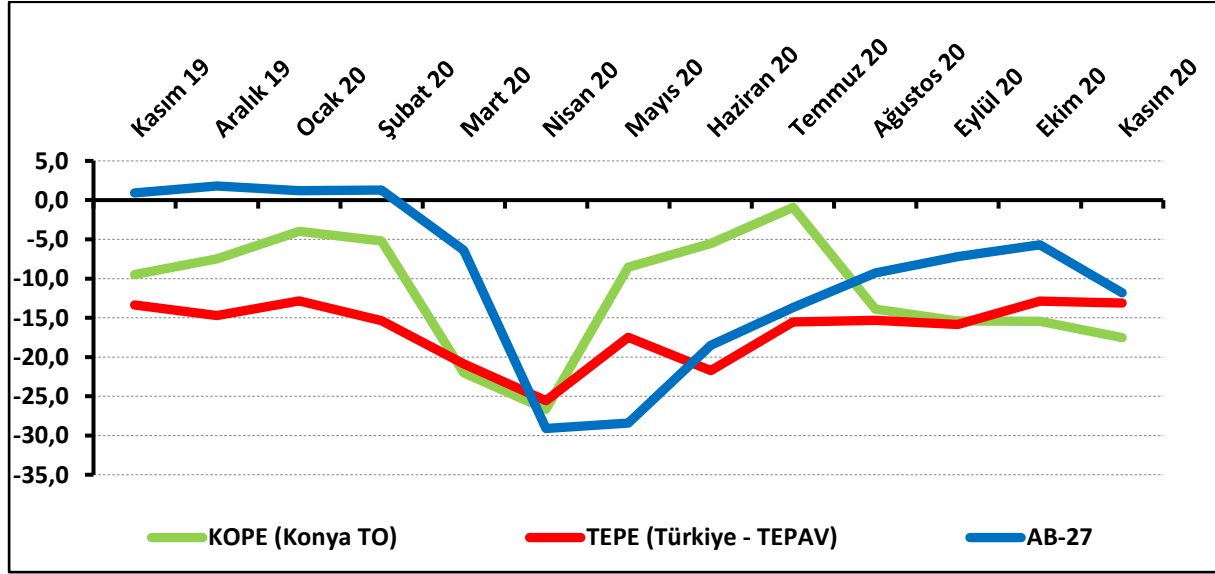
***Sıralama Kasım 2019 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Kasım ayında TEPE, -13,1 puan değerini alırken KOPE -17,5 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 8,0 puan azalırken, TEPE 0,3 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 2,0 puan azaldı. Konya perakendesi, Kasım ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2019 – Kasım 2020)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	4,6	2,3	-1,1	-4,1	1,2	0,6	3,5	-3,2	-5,1	-10,3	-14,8	-13,3
2019	-16,0	-17,6	-13,3	-14,6	-14,0	-6,6	-14,6	-10,6	-12,9	-17,5	-9,5	-7,5
2020	-4,0	-5,2	-22,0	-26,7	-8,6	-5,5	-0,9	-13,9	-15,4	-15,5	-17,5	